

Omaishoito ja päihteet

Hanna Savela, hankekoordinaattori
Miten jaksat omaishoitaja? –hanke
Omaishoitajaliitto

28.9.2022

Omaishoitaja

- Eniten puoliso-omaishoitajia
- 70 % omaishoitajista naisia
- Lasten, vanhempiansa, päihde- ja mielenterveysasiakkaiden, vanhempiansa omaishoitajat, etäomaishoitajat,
- V. 2021 oli 29 500 sopimuksen tehnyttä 65 vuotta täyttäneitä omaishoitajaa

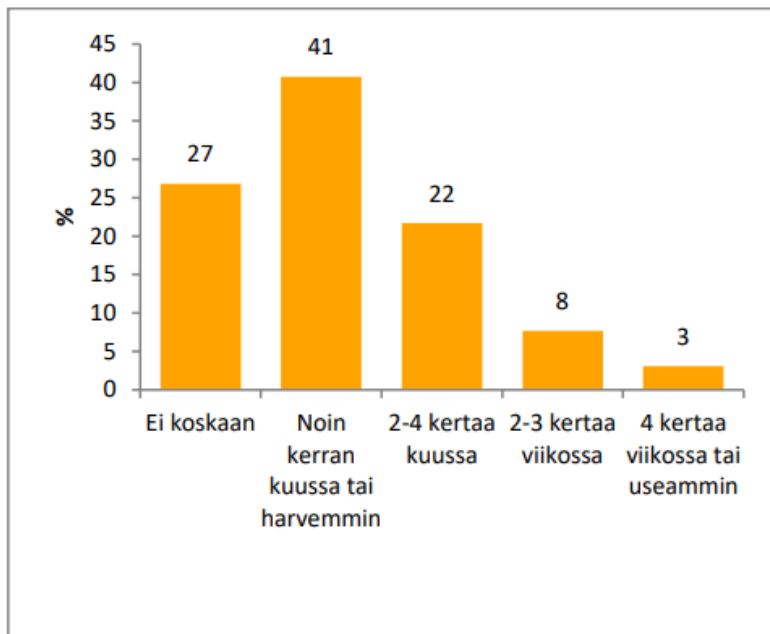
Omaishoito

- Läheissuhde, kiintymyssuhde, emotionaalisesti kuormittavaa
- Pitkäkestoista ja intensiivistä hoivaa
- Omaishoitajaa tuetaan rahallisella palkkiolla, tukipalveluilla hoidettavalle läheiselle ja omaishoitajien vapaapäivillä

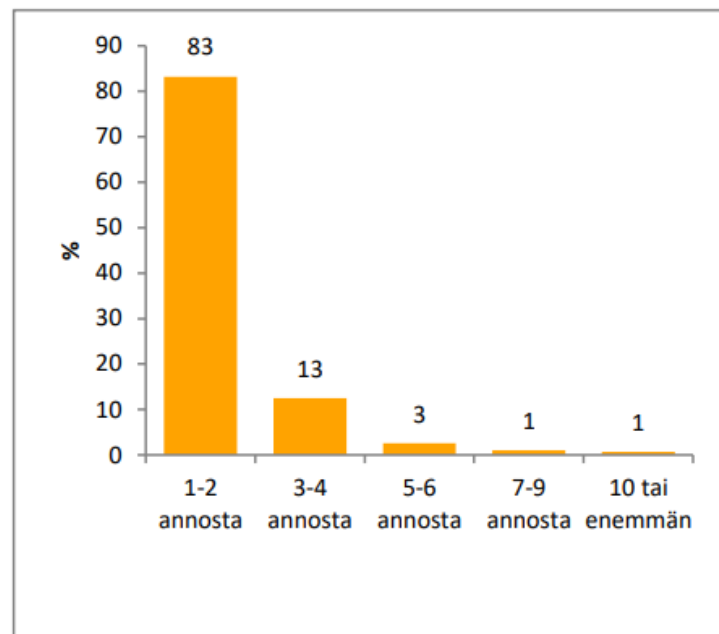
Päihteiden käyttö koskettaa omaishoitoperheitä

- Päihteitä voi käyttää omaishoitaja, hoidettava läheinen tai muu perheenjäsen
- Päihteiden käyttö on voinut alkaa ennen omaishoitotilannetta tai alkaa tai lisääntyä omaishoitotilanteen myötä
- Omaishoitotilanne on voinut vähentää tai lopettaa kokonaan päihteiden käytön
- Pelko omaishoitajuuden menettämisestä estää puhumasta
- Omaishoitoperheiden ja omaishoitajien päihteiden käyttöä tutkittu vähän
- [Kuppi nurin -hanke - Omaishoitajaliitto : Omaishoitajaliitto \(omaishoitajat.fi\)](https://omaishoitajat.fi)

Omaishoitajan päihteiden käyttö

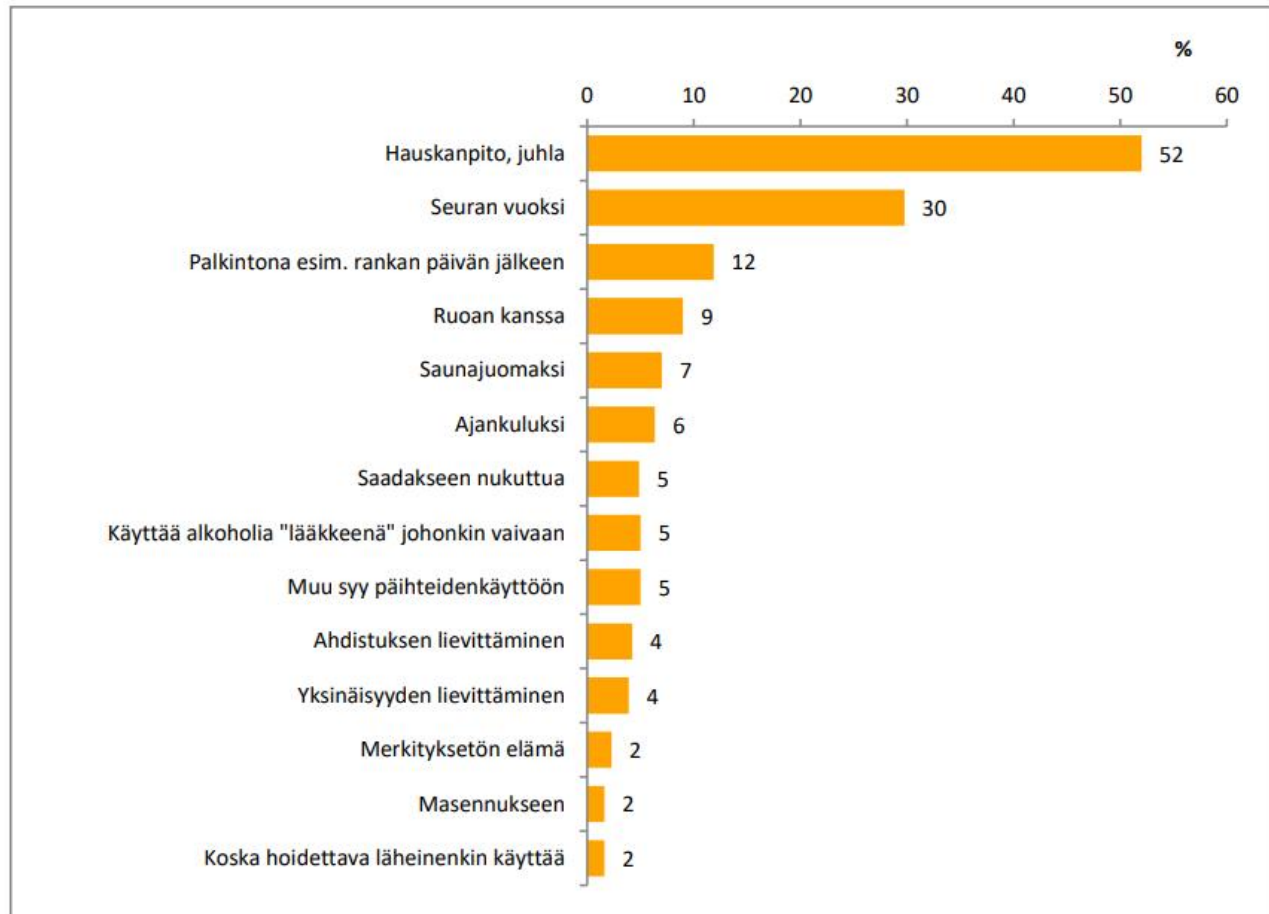

Kuvio 1. Omaishoitajien alkoholin käytön useus (n=950).

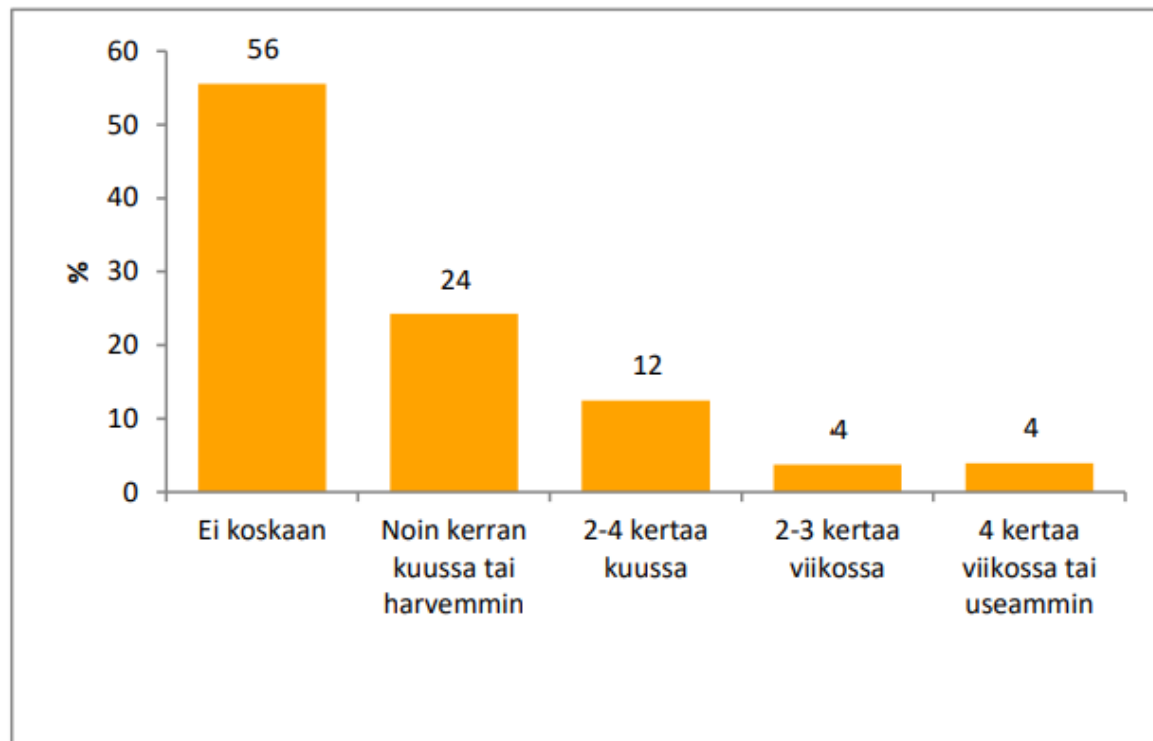
Kuvio 2. Omaishoitajien yleensä ottamien alkoholiannosten määrä niinä päivinä, jolloin he alkoholia käyttivät (n=702).

Alkoholin käytön syyt

Kuvio 4. Omaishoitajien ilmoittamat alkoholinkäytön syyt (n=615).

Hoitoa tarvitsevien läheisten päihteiden käyttö

Kuvio 5. Hoidettavien läheisten alkoholin käytön useus (n=914).

Hoidettavien läheisten alkoholin käytön vaikutukset

- lisää huolta läheisestä
- lisää hoivan ja avun tarvetta
- lisää ohjauksen ja valvonnan tarvetta
- aiheuttaa hoivan ja avun vastustelua
- omaishoidosta luopuminen
- omaishoitajan ja hoidettavan sairastelun lisääntyminen
- tapaturmien mahdollisuuksien lisääntyminen
- haasteet sosiaalisissa suhteissa
- asiaton kielenkäytön ja omaishoitajan vähättely päihtyneenä
- jne.

Apua ja tukea

- ammattilaisten apua ja tukea
- kotihoidon käynnit
- ymmärrystä asian vakavuudesta
- konkreettista apua hoivatyöhön
- kunnan omaishoidon tuen työntekijän tuki erityisen tärkeä
- oma aika, lomat ja sijaishoitajan saaminen kotiin
- vertaistuki koettiin tärkeäksi
- tukihenkilö, taloudellinen tuki, tiedollinen tuki sekä kuunteleminen ja kannustus
- ”Mene sinne, missä apua tarvitseva on.”

Kiitos!

[Miten jaksat omaishoitaja? -hanke](#)

Hanna Savela

[hanna.savela\(at\)omaishoitajat.fi](mailto:hanna.savela(at)omaishoitajat.fi)